

уніфікуючи національні правові норми з міжнародним транспортним правом щодо перевезень та їх транспортно-експедиційного обслуговування, приєднавши Україну до ряду міжнародних конвенцій та багатосторонніх угод, а також визначивши ефективний механізм входження в міжнародні транспортні організації та активної участі в їх діяльності.

Література

1. Довгерт А.С. Гармонізація цивільного (приватного) права в Європі. *Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом*. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2012. С. 237-240.

2. Козловський А.А., Боярська З.І. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність. *Юридичний вісник*. 2009. № 3. С. 8-12.

УДК 34.096 (043.2)

Жмур Н.В., к.ю.н., доцент,
Величко О.О., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІПОТЕКИ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Іпотека посідає провідне місце серед засобів забезпечення виконання зобов'язань як за цивільними договорами, так і за договорами у сфері господарювання. Актуальними стають питання пошуку механізму передачі таких об'єктів у заставу.

З прийняттям Цивільного кодексу України та Закону України «Про іпотеку» розпочався новий етап становлення механізму оформлення та посвідчення іпотечних договорів космічних об'єктів, оскільки саме ці нормативні акти встановили, що застава космічних об'єктів здійснюється відповідно до положень Закону України «Про іпотеку».

Здійснювати космічну діяльність мають право відповідні суб'єкти, а саме: підприємства, установи та організації, в тому числі міжнародні та іноземні, які здійснюють космічну діяльність. Відповідно до ст. 10 Закону України «Про космічну діяльність» будь-які суб'єкти космічної діяльності, які здійснюють або мають наміри здійснювати цю діяльність в Україні або під юрисдикцією України поза її межами, повинні одержати в центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері космічної діяльності, ліцензію на право здійснення цієї діяльності [3].

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про заставу» стороною в іпотечному договорі може бути держава [1]. Згідно зі ст. 22 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему

організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, що належать до цього сектора і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління, майно, що є державною власністю і закріплене за державною установою, що перебуває на державному бюджеті, належить їй на праві оперативного управління [4].

Так, за ст. 137 ГКУ державні установи користуються і розпоряджаються майном, закріпленим за ними власником для здійснення некомерційної господарської діяльності [4]. Отже, майно закріплюється за державними установами на праві господарського відання.

Закон України «Про іпотеку» в статтях 5 та 14 не передбачає можливості передачі в іпотеку майна, що належить юридичній особі на праві оперативного управління, однак в ч. 2 ст. 5 та ч. 1 ст. 14 Закону України «Про іпотеку» встановлено, що предметом іпотеки може бути майно, що належить іпотекодавцю на праві господарського відання, якщо іпотекодавцем є державне підприємство, установа, організація [2].

Відповідно до ст. 136 ГКУ право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених ГКУ та іншими законами [4].

Відповідно до ст. 137 ГКУ правом оперативного управління визнається речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах встановлених ГКУ та іншими законами, а також власником майна [4].

Стаття 74 ГКУ встановлює правовий режим майна державних підприємств і передбачає, що майно, що закріплене за державним підприємством, належить йому на праві повного господарського відання, яким воно володіє, користується та розпоряджається. При цьому чинне законодавство України не передбачає конкретних дій, що можуть вчиняти державні юридичні особи і з яких виникає право повного господарського відання [4].

Безумовно, в це право входять дії щодо ефективного використання державного майна, коштів підприємств, поліпшення умов праці тощо. На практиці ці повноваження настільки широкі, що у сукупності ними можна охопити будь-які дії, що може здійснювати з майном його власник.

Таким чином, іпотекодавцем може виступати суб'єкт космічної діяльності, якому майно належить на праві господарського відання або праві власності, а не будь-який суб'єкт господарювання. Космічні об'єкти можуть бути відчужені суб'єктом космічної діяльності, як суб'єктам господарювання, що здійснюються господарську діяльність відповідно до

вимог чинного законодавства України.

Література

1. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2654-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 47. Ст. 642. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.

2. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 р. № 898-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 38. Ст. 313. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.

3. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. № 502/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 1. Ст. 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-вр>.

4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

УДК 346.7:34.038(043.2)

Ибрагимов Э.Р., аспирант,
Национальная Академия Государственного
управления при Президенте Украины, г. Киев, Украина

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОХРАНЫ БАНКОВСКОЙ ТАЙНЫ В УКРАИНЕ

Банковская система в любой стране имеет значительное влияние на деятельность и развитие общества и является важной составляющей экономики. С целью обеспечения стабильного и эффективного функционирования этой системы государство создает условия и предоставляет гарантии занятия банковской деятельностью, главной из которых является банковская тайна. Это направление нуждается в дополнительных научных исследованиях, поскольку разработка механизмов, позволяющих обеспечить максимальную защиту прав и законных интересов граждан в отношениях с банками, становится делом стратегического значения.

В современных условиях отношения, связанные с банковской тайной, регулируются рядом нормативно-правовых актов Украины, среди которых стоит выделить Конституцию Украины, которая является главным законом государства и имеет высшую юридическую силу. Также эта сфера регулируется Законами Украины «О банках и банковской деятельности», «О национальном банке Украины», «Об информации»; Гражданским кодексом Украины; Постановлениями Управления Национального банка Украины, в частности, «Об утверждении правил хранения, защиты, использования и раскрытия банковской тайны»; решениями